

3. Сисоєва С. О. Компетентісно зорієнтована вища освіта: формування наукового тезаурусу. С. 23. URL : <http://surl.li/umjyzh> (дата звернення 07.02.2025).

4. Самусь Т. В. Сутність професійної компетентності у підготовці майбутніх педагогів професійного навчання. *Актуальні питання гуманітарних наук*. Дрогобич : Видавничий дім «Гельветика», 2024. Вип. 82. С. 261 – 273.

Ямковий Олександр Юрійович,
кандидат педагогічних наук, молодший науковий
співробітник відділу фахової передвищої освіти
Інституту професійної освіти НАПН України

КЛАСИФІКАЦІЯ ТЕХНОЛОГІЙ РОЗВИТКУ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ КОЛЕДЖІВ

Розвиток професійної компетентності педагогічних працівників коледжів є однією з найважливіших складових підвищення якості освіти. Сучасний світ характеризується стрімкими змінами в науці, технологіях та суспільстві, що вимагає від педагогів безперервного вдосконалення знань, навичок і професійних якостей. В умовах освітніх реформ і цифрової трансформації освітнього процесу викладачі повинні не лише опановувати нові методики й інструменти навчання, а й адаптувати їх до потреб здобувачів освіти.

Професійна компетентність педагога включає в себе не тільки глибокі знання у своїй предметній галузі, але й здатність до ефективної комунікації, критичного мислення, творчого підходу та використання сучасних технологій у навчанні. Розвиток цих компетентностей сприяє підвищенню мотивації здобувачів освіти та ефективнішій організації освітнього процесу.

У цьому контексті використання сучасних інноваційних технологій відіграє ключову роль у процесі розвитку педагогічної майстерності. Інформаційно-комунікаційні технології, дистанційне навчання, адаптивні освітні середовища, цифрові платформи та методики активного навчання дозволяють педагогам не лише вдосконалювати власні компетенції, а й створювати сприятливі умови для розвитку кожного студента.

Професійна компетентність педагогічних працівників є важливим фактором забезпечення якісної освіти. Вона включає такі основні компоненти, як методична, комунікативна, інформаційно-технологічна, психологічна та рефлексивна компетентність. Ефективний розвиток цих складових сприяє підвищенню професійного рівня педагогів, їхній здатності адаптуватися до змін у сфері освіти, а також успішно інтегрувати сучасні педагогічні технології в освітній процес.

Протягом останніх років вчені-педагоги багато уваги приділяють розробці та впровадженню педагогічних технологій. Однак на сьогодні все ще не існує єдиного погляду і розуміння щодо змісту цього терміну. В. Кремень розглядає педагогічну технологію як вивчення, розробку й системне використання

принципів організації навчального процесу на основі новітніх досягнень педагогіки, психології, теорії управління та менеджменту, інформатики, соціології тощо для розробки таких засобів навчання, що підвищують ефективність навчального процесу [1, с.55]. П. Сікорський визначає педагогічну технологію як алгоритм організації ефективного засвоєння знань та умінь, що забезпечує досягнення запланованих результатів [2].

У контексті розвитку професійної компетентності педагогічних працівників важливо розглядати технології, які сприяють їхньому навчанню, саморозвитку та вдосконаленню педагогічної майстерності. Технології розвитку професійної компетентності педагогічних працівників спрямовані на формування та вдосконалення ключових компетентностей, необхідних для успішної педагогічної діяльності.

Технологія професійного розвитку педагогічних працівників включає цілісну систему методів, засобів і форм навчання, спрямованих на оновлення та вдосконалення знань, навичок і компетентностей педагогів відповідно до сучасних вимог освіти. Вона охоплює такі аспекти, як безперервне навчання, інтерактивні форми підвищення кваліфікації, використання цифрових ресурсів, наставництво, педагогічний коучинг та рефлексивну практику. Розвиток професійної компетентності викладачів через застосування відповідних технологій сприяє їхній готовності до інноваційної діяльності, підвищує якість освітнього процесу та забезпечує відповідність сучасним викликам у сфері освіти.

Сучасні технології розвитку професійної компетентності педагогічних працівників можна класифікувати за кількома критеріями:

- *за формою навчання*: очні (семінари, тренінги, курси підвищення кваліфікації), дистанційні (онлайн-курси, вебінари, відео лекції), змішані (поєднання очного та дистанційного навчання), самоосвіта (читання фахової літератури, перегляд навчальних відео, участь у професійних форумах);

- *за методами навчання*: традиційні (лекції, консультації, наставництво), інноваційні (кейси, майстер-класи, тренінги, проблемно-орієнтоване навчання), ІКТ-засоби (електронні платформи, віртуальні симулятори, інтерактивні підручники), гейміфікація (використання ігрових механік у навчальному процесі), колаборативне навчання (робота в групах, мозкові штурми, спільні проекти);

- *за спрямованістю компетентностей*: методичні технології (аналіз педагогічного досвіду, рефлексивні практики), комунікативні технології (рольові ігри, дебати, моделювання ситуацій), інформаційні технології (робота з цифровими ресурсами, програмами управління навчальним процесом), емоційно-інтелектуальні технології (методи розвитку емоційного інтелекту, робота з мотивацією), лідерські технології (коучинг, наставництво, розвиток управлінських навичок).

Сучасний розвиток освіти передбачає активне використання цифрових технологій та інтерактивних методів навчання. Серед найпопулярніших інструментів: онлайн-платформи для підвищення кваліфікації (Coursera, Prometheus, EdEra), вебінари та відеоконференції (Zoom, Google Meet),

електронні освітні ресурси та платформи (Moodle, Google Classroom), мобільні додатки для самоосвіти (Khan Academy, Duolingo, TED-Ed), соціальні мережі та професійні спільноти (Facebook-групи, LinkedIn, інформаційні канали для освітян).

Для ефективного професійного розвитку педагогам варто регулярно проходити курси підвищення кваліфікації, брати участь у конференціях, форумах та професійних спільнотах, використовувати цифрові ресурси для самоосвіти, впроваджувати сучасні методики викладання, розвивати навички комунікації та роботи в команді, займатися рефлексією власної педагогічної діяльності.

Розвиток професійної компетентності педагогічних працівників є ключовим фактором підвищення якості освіти. Використання різноманітних технологій сприяє ефективному засвоєнню нових знань та навичок, забезпечує професійне зростання та адаптацію до сучасних викликів. Тому важливим є подальше вдосконалення методів навчання та розвиток цифрових освітніх технологій. Успішна реалізація новітніх підходів до професійного розвитку сприятиме підвищенню рівня компетентності педагогічних працівників та створенню якісного освітнього середовища.

Список використаних джерел:

1. Кремень В.Г. Дистанційна освіта – перспективний шлях розв’язання сучасних проблем професійної освіти / В.Г. Кремень // Вісник Академії дистанційної освіти. – 2003. - №1. – С. 4-11.
2. Сікорський П. І. Кредитно-модульна технологія навчання : навчальний посібник /. – К. : Європейський університет, 2004. – 126 с.